

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ І РОБОЧА НАВЧАЛЬНА
ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
«ЦІНОУТВОРЕННЯ У ЖКГ»

(для студентів 3 курсу заочної форми навчання напряму підготовки
6.030509 – «Облік і аудит»)

Програма навчальної дисципліни і робоча навчальна програма з дисципліни «Ціноутворення у ЖКГ» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: О. В. Шкурко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 15 с.

Укладач: О. В. Шкурко

Рецензент: проф., д.е.н. Т. В. Момот

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рекомендовано кафедрою обліку і аудиту
(протокол № 1 від 30.08.10 р.)

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	5
1.4. Рекомендована основна навчальна література	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи	10
2.2. Зміст дисципліни	10
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту	12
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	13

ВСТУП

Дисципліна «Ціноутворення у ЖКГ» за освітньо-професійною програмою має статус вибіркової.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ Освітньо-кваліфікаційна характеристика (варіативна компонента) бакалавра напрямку підготовки 6.030509 «Облік і аудит», Харків, 2007 р.

- СВО ХНАМГ «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра (варіативна компонента) напрямку підготовки 6.030509 «Облік і аудит», 2007 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напрямку підготовки 6.030509 «Облік і аудит», 2007 р.

Програма ухвалена кафедрою обліку і аудиту (протокол № 1 від 30.08.2010 р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни: оволодіння спеціальними знаннями щодо економічного обґрунтування тарифів на послуги житлово-комунальних підприємств, а також порядку введення нових тарифів місцевими органами влади у зв'язку з підвищенням цін на газ, електроенергію та іншими складовими собівартості комунальних послуг.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні: набуття практичних навичок з економічного обґрунтування тарифів на послуги житлово-комунальних підприємств, а також розуміння процесу ціноутворення та механізму формування тарифів.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Вища математика	Вихідна дисципліна
Логіка	
Бухгалтерський облік	
Інформатика і комп'ютерна техніка	
Макроекономіка	
Мікроекономіка	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Ціноутворення у ЖКГ (3/108)

ЗМ 1. Методи ціноутворення та аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ. (1/36)

1. Принципи ціноутворення на ринку комунальних послуг.
2. Аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства.
3. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ.

ЗМ 2. Ціноутворення на ринках товарів та послуг. Державне регулювання цін, тарифів, особливості їх встановлення. (2/72)

1. Принципи організації розробки та введення житлово-комунальних тарифів згідно з нормами законодавчих актів України.
2. Особливості формування житлово-комунальних тарифів по основним підгалузям ЖКГ.
3. Основні положення щодо затвердження органами місцевого самоврядування житлово-комунальних тарифів.
4. Порядок надання населенню субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень		
1. Розуміти визначення ціни та процесу її формування	Соціально-виробнича	Виконавська
2. Знати методи ціноутворення	Соціально-виробнича	Виконавська
3. Скласти пакети документів для подання до органів місцевого самоврядування з обґрунтування нових тарифів	Виробнича	Виконавська
4. Визначати послідовність розрахунків при економічному обґрунтуванні тарифів	Виробнича	Виконавська
5. Визначати перелік законодавчих та нормативних актів, на підставі яких здійснюється організація та введення нових комунальних тарифів	Виробнича	Управлінська
6. Розраховувати розмір тарифів для підприємств ЖКГ, які передбачені діючим законодавством України	Виробнича	Виконавська
Творчий рівень		
7. Узагальнювати заходи по вдосконаленню механізму формування тарифів на підприємствах ЖКГ	Соціально-виробнича	Управлінська, виконавча
8. Досліджувати нормативні вимоги законодавства України	Виробнича	Виконавська
9. Скласти реферати та аналітичні доповіді з тематики, пов'язаної з проблемами сучасного формування тарифів на підприємствах ЖКГ	Виробнича	Виконавська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Закон України «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки» від 11.06.2009 р. № 1511-VI // Закон України. // Відомості Верховної Ради України, 2009.

2. Закон України № 280/97- ВР. «Про місцеве самоврядування» // Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Закон України №586-XIV «Про місцеві державні адміністрації» // Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.kiev.ua>.
4. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 47. ст.514 (із змінами і доповненнями)
5. Історія тарифної реформи в Україні // Аналітичний огляд ПАДКО №2.-К.:, 2001.-116с
6. Каменева Е.А., Барулин С.В. Финансы жилищно-коммунального хозяйства.- М.: Осъ-89, 2003.-192 с.
7. Тарасевич В.М. Ценовая политика предприятия. – СПб.: „Питер”. 2003. – 288с.
8. Уткин Э.Н. Цены. Ценообразование. Ценовая политика. М.: Издательство ЭКМОС, 2000, - 224с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Ціноутворення у ЖКГ

Мета вивчення дисципліни: оволодіння спеціальними знаннями щодо економічного обґрунтування тарифів на послуги житлово-комунальних підприємств, а також порядку введення нових тарифів місцевими органами влади у зв'язку з підвищенням цін на газ, електроенергію та іншими складовими собівартості комунальних послуг.

Предмет дисципліни: набуття практичних навичок з економічного обґрунтування тарифів на послуги житлово-комунальних підприємств, а також розуміння процесу ціноутворення та механізму формування тарифів.

Модуль. Ціноутворення у ЖКГ

ЗМ 1. Методи ціноутворення та аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ.

1. Принципи ціноутворення на ринку комунальних послуг.
2. Аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства.
3. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ.

ЗМ 2. Ціноутворення на ринках товарів та послуг. Державне регулювання цін, тарифів, особливості їх встановлення.

1. Принципи організації розробки та введення житлово-комунальних тарифів згідно з нормами законодавчих актів України.
2. Особливості формування житлово-комунальних тарифів по основним підгалузям ЖКГ.
3. Основні положення щодо затвердження органами місцевого самоврядування житлово-комунальних тарифів.
4. Порядок надання населенню субсидій на оплату житлово-комунальних

послуг.

Ценообразование в ЖКХ

Цель изучения дисциплины: формирование специальной системы знаний по экономическому обоснованию тарифов на услуги жилищно-коммунальных предприятий, а также порядка введения новых тарифов местными органами власти в связи с повышением цен на газ, электроэнергию и другими составляющими себестоимости коммунальных услуг.

Предмет дисциплины: овладение практическими знаниями относительно экономического обоснования тарифов на услуги жилищно-коммунальных предприятий, а также понимание процесса ценообразования и механизма формирования тарифов.

Модуль. Ценообразование в ЖКХ

СМ 1. Методы ценообразования и анализ влияния цен на финансовые результаты деятельности предприятия. Ценовая политика и стратегия предприятий ЖКХ.

1. Принципы ценообразования на рынке коммунальных услуг.
2. Анализ влияния цен на финансовые результаты деятельности предприятия.
3. Ценовая политика и стратегия предприятий ЖКХ.

СМ 2. Ценообразование на рынках товаров и услуг. Государственное регулирование цен, тарифов, особенности их утверждения.

1. Принципы организации, разработки и введения жилищно-коммунальных тарифов в соответствии с нормами законодательных актов Украины.
2. Особенности формирования жилищно-коммунальных тарифов по основным отраслям ЖКХ.
3. Основные положения по утверждению органами местного самоуправления жилищно-коммунальных тарифов.
4. Порядок предоставления населению субсидий на оплату жилищно-коммунальных услуг.

Pricing in housing and communal services

The purpose of studying of discipline: formation of special system of knowledge on an economic substantiation of tariffs for services of the housing-and-municipal enterprises, and also an order of introduction of new tariffs local authorities in connection with rise in prices for gas, the electric power and other components of the cost price of utilities.

Discipline subject: mastering by practical knowledge concerning an economic substantiation of tariffs for services of the housing-and-municipal enterprises, and

also understanding of process of pricing and the mechanism of formation of tariffs.

The module. Pricing in housing and communal services

SM 1. Methods of pricing and the analysis of influence of the prices for financial results of activity of the enterprise. The price policy and strategy of the enterprises of housing and communal services.

1. Pricing principles in the market of utilities.
2. The analysis of influence of the prices for financial results of activity of the enterprise.
3. The price policy and strategy of the enterprises of housing and communal services.

SM 2. Pricing on commodity markets and services. State regulation of the prices, tariffs, features of their statement.

1. Principles of the organisation, working out and introduction of housing-and-municipal tariffs according to norms of acts of Ukraine.
2. Features of formation of housing-and-municipal tariffs on the basic branches of housing and communal services.
3. Substantive provisions under the statement local governments of housing-and-municipal tariffs.
4. An order of granting to the population of grants for payment of housing-and-municipal services.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР	РГР		
6.030509 - Облік і аудит	3/108	6	10	6	4		98					6

2.2. Зміст дисципліни

Модуль. Ціноутворення у ЖКГ

ЗМ 1. Методи ціноутворення та аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ. (1/36)

1. Принципи ціноутворення на ринку комунальних послуг.
2. Аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства.
3. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ.

ЗМ 2. Ціноутворення на ринках товарів та послуг. Державне регулювання цін, тарифів, особливості їх встановлення. (2/72)

1. Принципи організації розробки та введення житлово-комунальних тарифів згідно з нормами законодавчих актів України.
2. Особливості формування житлово-комунальних тарифів по основним підгалузям ЖКГ.
3. Основні положення щодо затвердження органами місцевого самоврядування житлово-комунальних тарифів.
4. Порядок надання населенню субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи		
		Лекц.	Пр.	СРС
Модуль. Ціноутворення у ЖКГ	3/108	6	4	98
ЗМ 1. Методи ціноутворення та аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ	1/36	2	1	33
ЗМ 2. Ціноутворення на ринках товарів та послуг. Державне регулювання цін, тарифів, особливості їх встановлення	2/72	4	3	65

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
ЗМ 1. Методи ціноутворення та аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ	
Тема 1. Принципи ціноутворення на ринку комунальних послуг	0,5
Тема 2. Функції ціни. Аналіз впливу ціни на фінансові результати підприємств	0,5
Тема 3. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ	1
ЗМ 2. Ціноутворення на ринках товарів та послуг. Державне регулювання цін, тарифів, особливості їх встановлення	
Тема 4. Принципи організації розробки та введення житлово-комунальних тарифів згідно з нормами законодавства України	1
Тема 5. Особливості формування тарифів по основним підгалузям комунального господарства	1
Тема 6. Особливості формування тарифів у житловому господарстві	1
Тема 7. Основні положення щодо розгляду та затвердження органами місцевого самоврядування житлово-комунальних тарифів	0,5
Тема 8 Порядок надання адресних субсидій	0,5
Разом	6

2.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин
ЗМ 1. Методи ціноутворення та аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ	
Тема 1. Принципи ціноутворення на ринку комунальних послуг	0,25
Тема 2. Функції ціни. Аналіз впливу ціни на фінансові результати підприємств	0,25
Тема 3. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ	0,25
ЗМ 2. Ціноутворення на ринках товарів та послуг. Державне регулювання цін, тарифів, особливості їх встановлення	
Тема 4. Принципи організації розробки та введення житлово-комунальних тарифів згідно з нормами законодавства України	0,25
Тема 5. Особливості формування тарифів по основним підгалузям комунального господарства	0,25
Тема 6. Особливості формування тарифів у житловому господарстві	0,25
Тема 7. Основні положення щодо розгляду та затвердження органами місцевого самоврядування житлово-комунальних тарифів	0,25
Тема 8 Порядок надання адресних субсидій	0,25
Разом	4

2.2.4. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено виконання індивідуальних завдань.

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, засвоєння необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Під час такої роботи використовується навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів тощо.

Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин
ЗМ 1. Методи ціноутворення та аналіз впливу цін на фінансові результати діяльності підприємства. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ	
Тема 1. Принципи ціноутворення на ринку комунальних послуг	11
Тема 2. Функції ціни. Аналіз впливу ціни на фінансові результати підприємств	11
Тема 3. Цінова політика і стратегія підприємств ЖКГ	11
ЗМ 2. Ціноутворення на ринках товарів та послуг. Державне регулювання цін, тарифів, особливості їх встановлення	
Тема 4. Принципи організації розробки та введення житлово-комунальних тарифів згідно з нормами законодавства України	10
Тема 5. Особливості формування тарифів по основним підгалузям комунального господарства	15
Тема 6. Особливості формування тарифів у житловому господарстві	15
Тема 7. Основні положення щодо розгляду та затвердження органами місцевого самоврядування житлово-комунальних тарифів	10
Тема 8 Порядок надання адресних субсидій	15
Разом	98

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи та складання заліку.

Критерії підсумкової оцінки

Оцінка «відмінно». Студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з

додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного реферативного матеріалу.

Оцінка «добре». Студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного реферативного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно». Студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно». Студент не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

2.4 Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, інтернет адреси		ЗМ, де застосовується
1	2	3
1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1	Закон України «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки» від 11.06.2009 р. № 1511-VI // Закон України. // Відомості Верховної Ради України, 2009.	1-2
2	Закон України № 280/97- ВР. «Про місцеве самоврядування» // Сайт Верховної Ради України: http://www.rada.kiev.ua .	1-2
3	Закон України «Про житлово-комунальні послуги» // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 47. ст.514 (із змінами і доповненнями)	1-2
4	Тарасевич В.М. Ценовая политика предприятия. – СПб.: „Питер”. 2003. – 288с.	1
5	Уткин Э.Н. Цены. Ценообразование. Ценовая политика. М.: Издательство ЭКМОС, 2000, - 224с.	1-2
2. Додаткові джерела		
1	Бузырев В.В. Экономика жилищной сферы. – М.: ИНФРА, 2001 – 256 с.	1-2
2	Евруимович И.Л. Ценообразование: Учебно – методическое пособие. – К: МАУП, 2002 – 104 с.	1

Продовження табл.

1	2	3
3	Липсиц И.К. Коммерческое ценообразование: Учебник. – М.БЕК, 2003. – 368 с.	1-2
4	Литвиненко Я.В. Сучасна політика ціноутворення: Навчальний посібник. – К МАУП, 2001. – 152 с.	1
5	Манцевич Ю.М. Житло: проблеми та перспективи. – К.: Профі, 2004. – 360 с.	1-2
6	Маслаков В.П. Финансирование жилищно – коммунального хозяйства. – М., 1998. – 204 с.	1-2
3. Методичне забезпечення (Реєстр методичних вказівок, планів семінарських занять, інструкцій до лабораторних робіт, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)		
1	Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни " Ціноутворення у ЖКГ " (для студентів денної та заочної форми навчання за напрямом підготовки 6.030509 –спеціальності „Облік і аудит")	1-2

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни і робоча навчальна програма з дисципліни **«Ціноутворення у ЖКГ»** (для студентів 3 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит»)

Укладач: **ШКУРКО** Ольга Вікторівна

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2011, поз. 370 Р

Підп. до друку 27.12.2011 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60х84/16

Ум. друк. арк. 0,8

Зам. № 7951

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.